

Бейдик Олександр Олексійович,
доктор географічних наук, професор
Даценко Людмила Миколаївна,
доктор геологічних наук, професор
Топалова Олеся Ілвівна,
кандидат географічних наук, доцент

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна,
e-mail: aabeydik@gmail.com
Таврійський агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, м.
Мелітополь, Україна, e-mail: dachenko.geo@yandex.ua
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна, e-mail: lesatopalova@gmail.com

ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ АГРОТУРИЗМУ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ

Мета дослідження – визначення передумов становлення агротуризму в Запорізькій області, виявлення його регіональної унікальності та особливостей територіальної організації.

Методи та методика дослідження. В основу дослідження територіальної організації агротуризму на регіональному рівні покладено два методологічні підходи: діалектичний та територіальний. На аналітичному та синтетичному етапах використано методи кореляційного аналізу та картографічного моделювання, порівняльно-географічний метод та метод комп'ютерних технологій.

Результати. Регіон має потужний туристсько-ресурсний потенціал щодо розвитку агротуризму – фактично в кожному районі області є сільські зелені садиби та об'єкти туристичної атракції. Доведено, що максимального ефекту сталого розвитку можна досягти тільки якщо агротуризм розвиватиметься не спонтанно, а в рамках відповідних програм державного, міжрегіонального, регіонального значення. В іншому випадку локальні проекти в галузі агротуризму в сучасних умовах нестачі фінансових ресурсів очікує сповільнений неконтрольований розвиток. Поглиблено уявлення про роль сільського (зеленого) туризму в умовах перезавантаження національної та регіональної рекреації, викликаного планетарною пандемією, та запропоновано лаконічну картосхему просторової організації сільського (зеленого) туризму регіону. Остання віддзеркалює основні туристсько-екскурсійні маршрути та об'єкти туристсько-рекреаційної атракції (природні та етнокультурні) та позиціонується як важіль стратегії розвитку, управління та моніторингу туристсько-рекреаційної галузі національного та регіонального рівня.

Практична значимість дослідження полягає у впровадженні його результатів в навчальний процес (при викладанні курсів «організація туризму», «екскурсійна діяльність», «організація сільського зеленого туризму») на географічних, історичних факультетах закладів вищої освіти України та використання матеріалів статті у діяльності туристичних компаній, екскурсійних закладів та громадських об'єднань України, у посиленні уваги громадськості до сучасних видів рекреації та особливостей їх організації.

Наукова новизна. Висвітлені основні тренди та особливості територіального розміщення агроосель відповідно до туристсько-рекреаційного потенціалу Запорізької області, запропоновано картографічну модель просторової організації сільського (зеленого) туризму регіону.

Ключові слова: територіальна організація, агротуризм, агрооселя, садиба сільського (зеленого) туризму, Запорізька область, туристсько-екскурсійні маршрути.

Бейдык Александр Алексеевич,
доктор географических наук, профессор
Даценко Людмила Николаевна,
доктор геологических наук, профессор
Топалова Олеся Ильинична,
кандидат географических наук, доцент

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, г. Киев,
Украина, e-mail: aabeydik@gmail.com
Таврический агротехнологический университет имени Дмитрия
Моторного, г. Мелитополь, Украина, e-mail: dachenko.geo@yandex.ua
Мелитопольский государственный педагогический университет имени
Богдана Хмельницкого, г. Мелитополь, Украина, e-mail: lesatopalova@gmail.com

ПРЕДПОСЫЛКИ СТАНОВЛЕНИЯ АГРОТУРИЗМА В ЗАПОРОЖСКОЙ ОБЛАСТИ

Цель исследования – выявление предпосылок становления агротуризма в Запорожской области и особенностей его территориальной организации.

Методы и методика исследования. В основу исследования территориальной организации агротуризма на региональном уровне положены два методологические подхода: диалектический и территориальный. На аналитическом и синтетическом этапах использованы методы корреляционного анализа и картографического моделирования, сравнительно-географический метод и метод компьютерных технологий.

Результаты. Регион характеризуется существенным туристско-ресурсным потенциалом по развитию агротуризма – практически в каждом районе области есть сельские зеленые усадьбы и объекты туристической атракции. Доказано, что максимального эффекта устойчивого развития можно достичь только в рамках соответствующих программ государственного, межрегионального, регионального уровня. В ином случае локальные агротуристские проекты в современных условиях недостатка финансовых ресурсов ожидает замедленное неконтролируемое развитие. Углублено представление о роли сельского (зеленого) туризма в условиях перезарядки национальной и региональной рекреации, вызванной планетарной пандемией и предложена лаконичная картосхема пространственной организации сельского (зеленого) туризма региона.

Практическая значимость исследования заключается во внедрении его результатов в учебный процесс (в преподавании курсов «организация туризма», «экскурсионная деятельность», «организация сельского зеленого туризма») на географических, исторических факультетах высших учебных заведений Украины и использовании материалов статьи в деятельности туристских компаний, экскурсионных учреждений и общественных объединений Украины, усилении внимания общественности к современным видам рекреации и особенностям их организации.

Научная новизна. Освещены основные тренды и особенности территориального размещения агроусадьб в привязке к туристско-рекреационному потенциалу Запорожской области, предложено картографическую модель пространственной организации сельского (зеленого) туризма региона.

Ключевые слова: территориальная организация, агротуризм, агроусадьба, усадьба сельского (зеленого) туризма, Запорожская область, туристско-экскурсионные маршруты.

Beydik Olexander Oleksiovych,
Doctor of Geographical Sciences, Professor
Datsenko Lyudmila Mikolaevna,
Doctor of Geology, Professor
Topalova Olesia Illivna,
Candidate of Geographical Sciences

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine,
e-mail: aabeydik@gmail.com
Dmytro Motorny Tavria State Agrotechnological University Melitopol,
Ukraine, e-mail: dacenko.geo@yandex.ua
Melitopol Bogdan Khmelnytsky State Pedagogical University, Melitopol,
Ukraine, e-mail: lesatopalova@gmail.com

PREREQUISITES FOR THE FORMATION OF AGROTOURISM IN ZAPORIZHIA REGION

The purpose of the study is to determine the prerequisites for the formation of agritourism in the Zaporozhye region, to identify the features of territorial organization and understanding of its regional uniqueness.

Research methods and techniques. The study of the territorial organization of agritourism at the regional level is based on two methodological approaches: dialectical and territorial. At the analytical and synthetic stages, the methods of correlation analysis and cartographic modeling, the comparative-geographical method and the method of computer technologies were used.

Results. The region has a strong tourist and resource potential for the development of agritourism - in fact, in every district of the region there are rural green estates and tourist attractions. It is proved that the maximum effect of sustainable development can be achieved only if agritourism develops not spontaneously, but within the framework of relevant programs of state, interregional and regional significance. Otherwise, local projects in the field of agritourism in the current conditions of lack of financial resources will be slowed down by uncontrolled development. The idea of the role of rural (green) tourism in the conditions of reset of national and regional recreation caused by the planetary pandemic is deepened and the laconic map of the spatial organization of rural (green) tourism of the region is offered.

The practical significance of the study lies in the implementation of its results in the educational process (in teaching courses "tourism organization", "excursion activities", "rural green tourism organization") at geographical, historical faculties of higher education institutions of Ukraine) and the use of article materials in travel companies, excursion establishments and public associations of Ukraine, in strengthening public attention to modern types of recreation and features of their organization.

Scientific novelty. The main trends and features of territorial location of agro-villages in accordance with the tourist and recreational potential of Zaporizhia region are highlighted, a cartographic model of spatial organization of rural (green) tourism in the region is introduced.

Key words: territorial organization, agrotourism, agro-village, farmstead of rural green tourism, Zaporizhia region, tourist and excursion routes.

Постановка наукової проблеми. Начасі створення та функціонування альтернативних підприємств туристичної індустрії та їх сучасний розвиток набувають особливого значення. Такі трансформації вимагають впровадження нової законодавчої бази та програм розвитку як на регіональному, так і на національному рівнях. Найбільш перспективним в Запорізькій області серед туристично-галузевої альтернативи визначено сільський зелений туризм та його різновиди [6]. Окрім того, агротуризм (як складова сільського зеленого туризму) в Запорізькій області визначено одним із перспективних видів рекреації, про що свідчить Стратегія розвитку Запорізького регіону до 2023 р. Дослідження основних проблем та перспектив розвитку агротуризму вимагає визначення передумов його становлення та територіальної конфігурації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематиці агро- (сільського зеленого) туризму присвячений ряд вітчизняних і зарубіжних публікацій, законів та підзаконних актів, періодичних видань, інших інформаційних джерел [1-11]. Різним аспектам розвитку агротуризму присвячені роботи М.Й. Рутинського, Ю.В. Зінька, І. А. Арсененко, В. П. Васильєва, А. М. Виноградської, М. І. Волошина, С. В. Мельниченка, С.О. Підмогильного, Р.В. Бутлера та ін. вчених.

Метою статті є розкриття передумов становлення агротуризму в Запорізькій області та особливостей його територіальної організації.

Викладення основного матеріалу. Останні роки агротуризм є перспективною галуззю туристичної індустрії України. В умовах світової пандемії посилюються позиції внутрішнього туризму і сільський зелений туризм та його різновиди набирають все більшої актуальності.

В значній кількості наукових джерел агротуризм трактується як форма сільського туризму, яка безпосередньо пов'язана з селянським (фермерським) господарством, що одночасно надає послуги з проживання та харчування, знайомить із сільськогосподарською діяльністю, традиціями та звичаями даного регіону. Розрізняють дві основні форми агротуризму: винаймання помешкання з обслуговуванням безпосередньо в межах господарства та розміщення на нічівлю з самообслуговуванням на землях, що належать до господарства (кемпінги та намети) [4].

Для розвитку агротуризму в Запорізькому регіоні існують об'єктивні *передумови*, насамперед, через наявність значного природного та культурного потенціалу. Природний потенціал включає: помірно-континентальний клімат; південь області омивається водами Азовського моря, берегова лінія якого в її межах становить понад 300 км, при цьому узбережжя

багате на мінеральні лікувальні ресурси: лікувальні грязі (озера Велике та Кирилівське), мінеральні води («Бердянські», «Мирненські» та «Кирилівські»); через західну частину області протікає р. Дніпро, яка зв'язує її з Чорним морем та країнами Середземного моря та виступає не тільки як транспортна артерія, але й як цінний курортно-рекреаційний ресурс, крім того, Дніпро з Каховським та Дніпровським водосховищами, 118 малих та середніх річок протяжністю понад 10 км кожна, надають можливості розвитку водного туризму та мережі яхт-клубів; на території Національного заповідника «Хортиця» знаходиться державний геологічний заказник «Дніпровські пороги», який належить до природно-заповідного фонду України, при цьому унікальною особливістю є те, що на острові представлені ландшафти всіх географічних зон України – від степової до гірської. Запорізька область має 310 територій і об'єктів природно-заповідного фонду, у т.ч. Заповідник «Хортиця», кургани III-I тис. до н.е. в м. Біленькому, історико-архітектурні пам'ятки VIII ст. до н.е. у селах Великій Знам'янці і Балках, частину філії Українського степового заповідника «Кам'яні Могили», Дніпрогес (останній міг би претендувати на статус єдиного в Україні промислового об'єкта, який би входив до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО). Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України, до курортних віднесені такі населені пункти області: м. Бердянськ, с. Новокостянтинівка та с. Строганівка (Приазовський р-н), м. Приморськ, с. Кирилівка (Якимівський р-н) [5]. Ці локації посилюють як туристсько-рекреаційний актуал регіону в цілому так і позиції пазлу сільського туризму.

Останні роки агротуризм в Запорізькій області нестримно набирає оберти не лише серед відпочивальників, але і представників бізнесу. Основною передумовою його розвитку стала державна підтримка, яка дозволила сформувати ряд фінансових програм та проєктів. Наприклад, за інформацією Департаменту економічного розвитку і торгівлі облдержадміністрації, тільки на заходи, спрямовані на розвиток зеленого туризму, у рамках Комплексної програми розвитку малого і середнього підприємництва в Запорізькій області на 2017-2018 рр. виділені 395 тис. грн з обласного бюджету [8].

Окрім цього, у рамках Комплексної програми розвитку малого і середнього підприємництва в Запорізькій області з 2017 р. діють два освітні проєкти, які надають усебічну методологічну підтримку в організації і веденні діяльності агрооселі (садиби). Плідно працює проєкт «Школа агротуризму», що має на меті надання знань щодо організації сільського (аграрного) туризму, створення успішного бізнесу у сфері екологічно чистого сільського господарства, тваринництва. Цей проєкт допомагає селянам, безробітним, студентам, звільненим бійцям АТО працевлаштуватися через зайняття підприємницькою діяльністю в цій сфері.

Продовжує діяльність проєкт «Етносело» – залучення до агротуризму людей з обмеженими фізичними можливостями, який спрямований на підвищення зайнятості малорухомих груп населення. Створення об'єктів зеленого туризму і підтримка вже існуючих сприяють розвитку сільської громади і збереженню культурної спадщини Запорізького краю.

Основним об'єктом розміщення в організації агротуризму є садиба зеленого туризму (агрооселя). В Запорізькій області офіційно зареєстровано 35 садиб, які пропонують відпочинок та різні види дозвілля: фіш-тури, еко-фітнес тури, збір врожаю, різьблення по дереву, гончарство, плетіння з очерету та ін. [8].

У рамках проєкту «Оцінка садиб і видача сертифікатів якості міжнародного зразка» і на виконання заходів Комплексної програми розвитку малого і середнього підприємництва за підтримки Регіонального фонду підтримки підприємництва в Запорізькій області проведений ряд виїздів до садиб Бердянського, Мелітопольського, Приазовського, Приморського, Чернігівського районів. В 2018 р. 15 садибам, які виконали поставлені умови і привели у відповідність надання послуг туристам на своїх об'єктах було вручено сертифікати. Наявність сертифікату дає можливість новим і існуючим садибам залучитися до міжнародної мережі об'єктів агротуризму країн Причорноморського басейну. Такі заходи сприяють створення комфортних умов проживання та розробці додаткового пакету послуг, що є основними передумовами розвитку агротуризму.

В Запорізькому регіоні агрооселі пропонують різноманітний відпочинок, що поєднується з відвідуванням туристичних об'єктів, таких як Національний історико-археологічний заповідник «Кам'яна Могила» (поблизу м. Мелітополя), Державного історико-архітектурного музею-заповідника «Садиба Попова» у м. Василівці, місця розташування Хортицької, Томаківської, Покровської та Чортомлицької Січі під Нікополем, могили кошового отамана Івана Сірка. Важливо й те що садиби розташовано поблизу туристичних атракцій на перетині туристичних маршрутів. За даними на 1 січня 2016 р. в Запорізькій області діє понад 80 туристських маршрутів

(серед яких 2 національного значення: «Хортиця: погляд крізь віки» та «Слідами тачанок Нестора Махна»), в яких ключовими об'єктами показу визначено Національний заповідник «Хортиця», Національний історико-археологічний музей заповідник «Кам'яна могила».

Відповідно до природно-ресурсного потенціалу територіального розташування агрооселі, господарі пропонують додаткові послуги з геологічного, пішохідного, пізнавального туризму, веломаршрути, прогулянки на катамаранах та байдарках. Частина садиб має на своїй території контактні зоопарки («Aquazoo-Петрополь», «Хутір Петерсона», «Єнотова хата»). В садибах Запорізького регіону відтворений побут українського села та історичний портрет запорізького селянина (с. Гусарка, Більмацького району).

У Приморському і Приазовському районах користуються популярністю бердвортчинг (фотополювання на птахів), обертання водоростями і риболовля – с. Чкалово, с. Новоконстантиновка (Приазовський р-н), с. Салтичія (Чернігівський р-н). «Зелена садиба Атманаю» (Якимівський р-н) пропонує літній відпочинок для дітей. Під час літніх канікул там проводяться майстер-класи, виховні, спортивно-розважальні заходи, екскурсії, свята, діють мовні табори.

За сприяння обласної влади функціонує кластер «Зелене кільце Таврії» (Мелітопольський р-н), де вже зареєстровані сім садиб зеленого туризму: «Алея троянд» в смт. Мирне, «Сосновський бурштин» в с. Сосновка, «Перлина степу» в с. Тамбовка, ферма-зоопарк «Страус-південь», «В гостях у Валентини», «Медландія» в Мелітополі, «На хуторі» в с. Оленівка та ін. Кожна садиба має свою особливість, наприклад, зелена садиба «В гостях у Валентини» може запропонувати відвідувачам соляну кімнату, а «Алея троянд» розташована недалеко від заповідника «Кам'яна Могила», тому туристи мають можливість відвідати пам'ятки історичного минулого. «Перлина степу» пропонує гостям активний відпочинок – прокат велосипедів, байдарок та іншого спортивного спорядження. Унікальність агрооселі «Сосновський бурштин» – це сон на вуликах і послуги апітерапії (рис.1).

Рис. 1. Просторова організація сільського зеленого туризму в Запорізькій області (складено авторами)

Пояснення до рис. 1:

Туристські маршрути:

- A. Євро-2012: Донецьк – Пологи – Оріхів – Мирний – Василівка – Запоріжжя;
- B. Слідами тачанки Нестора Махна: Гуляйполе – Оріхів – Запоріжжя;
- C. Перлини Бердянського району: Андріївна – Радивонівка – Новопавлівка – Бердянськ;
- D. Степова пектораль: Мелітополь – Соснівка – Мирний – Мелітополь.

Садиби сільського зеленого туризму:

- а. «Єнтова хата» (с. Червоний Яр)
- б. Aquazoo-Петрополь (с. Петрополь)
- в. «Хутір Петерсона» (с. Червоний Яр)
- г. «Дивосвіт» (с. Червоноказацьке)
- д. «Медовий дім» (с. Мала Токмачка)
- е. «У Яковенка» (м. Токмак)
- ж. ТРК «Великий став» (с. Салтичія)
- з. «Перлина степу» (с. Тамбовка)
- і. «Алея Гроянд» (пгт. Мирний)
- к. «Золоче» (с. Новопетрівка)
- л. «Божа корівка» (с. Новопетрівка)
- м. «Сан Сіті» (м. Бердянськ)
- н. «Гостини у Валентини» (м. Мелітополь)

Об'єкти туристичної атракції (в т.ч. геологічні пам'ятки) Запорізької області:

- 1. Янцівський гранітний кар'єр (Вільнянський р-н);
- 2. Наталівський гранітний кар'єр (Запорізький р-н);
- 3. Хортицький гранітний масив (м. Запоріжжя);
- 4. Степногорські кар'єри Таврійського ГЗКу (Запорізький р-н);
- 5. Садиба графа Попова. Урочище Лиса гора (Василівський р-н);
- 6. Цілющі джерела с. Терпіння (Мелітопольський р-н);
- 7. Національний історико-археологічний заповідник «Кам'яна Могила» (Мелітопольський р-н);
- 8. Полозькі каоліни (Полозький р-н);
- 9. Бельмак-Могила (Бельмацький р-н);
- 10. Зелена Могила (Приморський р-н);
- 11. Єлісеєвський пегматитовий кар'єр (Приморський р-н);
- 12. Скеля кварцитова або «Віслюкові вуха» (Бердянський р-н);
- 13. Гранітна скеля над р. Бердою – реліктовий останець Приазовського кристалічного щита;
- 14. Урочище «Блакитні скелі» (Бердянський р-н);
- 15. Коса Обіточна (Приморський р-н).

Таким чином, серед об'єктів туристської атракції виокремлюються два акценти – природоцентричний (геосайти - геолого-геоморфологічні пам'ятки) та етнокультуроцентричний, які виступають своєрідними ланками регіонального опорного каркасу сільського (зеленого) туризму.

Висновки. Основними передумовами становлення агротуризму в Запорізькій області є його державна підтримка та привабливі туристські ресурси. Природно-ресурсна база регіону дозволяє створювати агрооселі фактично в кожному його районі. Розташування агроосель відповідно до об'єктів туристичної атракції формує пакет туристичних пропозицій. Максимального ефекту сталого розвитку можна досягти тільки за умови розвитку агротуризму в рамках відповідних програми державного, міжрегіонального або регіонального значення – в іншому випадку локальні агротуристські проекти в умовах нестачі фінансових ресурсів приречені на повільний і важкий самостійний розвиток. Серед об'єктів туристської атракції виокремлюються два акценти – природоцентричний та етнокультуроцентричний, які виступають своєрідними ланками регіонального опорного каркасу сільського (зеленого) туризму.

Список використаних джерел

- 1. Биркович В. І. Сільський зелений туризм – пріоритет розвитку туристичної галузі України / В. І. Биркович // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 1 (6). – С. 138-143.
- 2. Горішевський П. В. Сільський зелений туризм: організація гостинності на селі : підруч. / П. В. Горішевський, В. П. Васильєв, Ю. В. Зінько. – Івано-Франківськ : Місто-Н, 2003. – 158 с.
- 3. Закон України «Про особисте селянське господарство» від 15.05.2003 р. № 742-IV.
- 4. Маєвський Я. Агротуризм: poradnik для сільського господаря. Львів, 2005. – 80 с.
- 5. Могильний С. Дослідження історико-культурного, курортно-туристичного пріоритету розвитку Запорізької області / С. Могильний // Проект з регіонального врядування та розвитку : аналіт. звіт. – Запоріжжя, 2007. – 78 с.
- 6. Особливості розвитку зеленого туризму в Україні : Оглядова довідка за матеріалами преси [Електронний ресурс] / Офіційний сайт міністерства культури України. – Режим доступу : <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/183838>.
- 7. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм. – К.: Знання, 2006. – 271 с.

8. Стратегія регіонального розвитку Запорізької області 2017-2019 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.zoda.gov.ua/article/2413/strategiya-regionalnogo-rozvitku-zaporizkoji-oblasti-na-period-do-2019-roku.html>
9. Туризм сільський зелений. – К.: Новий Друк. – 2003. – № II. – 48 с.
10. Туризм сільський зелений. – К.: Новий Друк. – 2001. – № III. – 64 с.
11. Buttler R.W. Tourism and Recreation in Rural Areas. N.Y.: John Wiley & Sons, Inc. 1998. – 261 p.

Список использованных источников

1. Биркович В. И. Сельский зеленый туризм - приоритет развития туристической отрасли Украины / В. И. Биркович // Стратегические приоритеты. – 2008. – № 1 (6). – С. 138-143.
2. Горишевский П. В. Сельский зеленый туризм: организация гостеприимства на селе: учеб. / П. В. Горишевский, В. П. Васильев, Ю. В. Зинько. – Ивано-Франковск: Город-Н, 2003. – 158 с.
3. Закон Украины «О личном крестьянском хозяйстве» от 15.05.2003 г. № 742-IV.
4. Маевский Я. Агротуризм: руководство для сельского хозяина. Львов, 2005. – 80 с.
5. Могильный С. Исследование историко-культурного, курортно-туристического приоритета развития Запорожской области / С. Могильный // Проект по региональному управлению и развития: аналит. отчет. – Запорожье, 2007. – 78 с.
6. Особенности развития зеленого туризма в Украине: Обзорная справка по материалам прессы [Электронный ресурс] / Официальный сайт министерства культуры Украины. - Режим доступа: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/183838>. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм. – К.: Знання, 2006. – 271 с.
7. Рутинський М.И., Зинько Ю.В. Сельский туризм. – К.: Знание, 2006. – 271 с.
8. Стратегія регіонального розвитку Запорожської області 2017-2019 гг. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.zoda.gov.ua/article/2413/strategiya-regionalnogo-rozvitku-zaporizkoji-oblasti-na-period-do-2019-roku.html>.
9. Туризм сільський зелений. – К.: Новий Друк. – 2003. - № II. – 48 с.
10. Туризм сільський зелений. – К.: Новий Друк. – 2001. - № III. – 64 с.
11. Buttler R.W. Tourism and Recreation in Rural Areas. N.Y.: John Wiley & Sons, Inc. 1998. – 261 p.

References

1. Birkovich, V.I. (2008), «Rural green tourism is priority of development of tourist industry of Ukraine», Strategic prioritetti, № 1(6), pp. 138-143.
2. Gorishevsky, P.I., Vasil'ev, V.P. and Zinko, Iu.V. (2003), Silskiy zeleniy turizm: organizatsiya gostinnosti na seli [Rural green tourism: organization of hospitality on a village], textbook, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
3. Law of Ukraine "On Personal Peasant Economy" of 15.05.2003 № 742-IV.
4. Maevsky J. Agritourism: a guide for the farmer. Lviv, 2005. - 80 p.
5. Mogilny S. Research of historical and cultural, resort and tourist priority of development of the Zaporozhye region / S. Mogilny // Project on regional management and development: analyst. report. - Zaporozhye, 2007. - 78 p.
6. Peculiarities of green tourism development in Ukraine: Review of press materials [Electronic resource] / Official site of the Ministry of Culture of Ukraine. - Access mode: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/183838>.
7. Rutinsky M.Y, Zinko Y.V. Rural tourism. - K.: Znannya, 2006. – 271 p.
8. Strategy of regional development of the Zaporozhye region 2017-2019. [Electronic resource]. - Access mode: <https://www.zoda.gov.ua/article/2413/strategiya-regionalnogo-rozvitku-zaporizkoji-oblasti-na-period-do-2019-roku.html>.
9. Rural green tourism. - K. New Print. – 2003. – № II. – 48 p.
10. Rural green tourism. - K. New Print. – 2001. – № III. – 64 p.
11. Buttler R.W. Tourism and Recreation in Rural Areas. N.Y.: John Wiley & Sons, Inc. 1998. – 261 p.

Надійшла до редакції /Received Editorial Board 06.07.2020